

BIJNAMEN, ZOALS ZE IN GEMERT VOORKWAMEN.

Met betrekking tot bijnamen, ook wel scheldnamen genoemd, is een belangrijke vraag: Hoe komt men er aan? Een meer dringende vraag was ook wel: Hoe kom ik er af? Wat de laatste vraag betreft kan gezegd worden, dat de invoering van de burgerlijke stand en het steeds frekwenter gebruik van de echte familienaam als gevolg daarvan de bijnamen geleidelijk laat uitsterven. In kleine dorpen voltrekt zich dit proces soms wel langzaam. Hoe men aan de bijnamen komt is een erg moeilijke vraag. Er zijn bijzonder veel mogelijkheden. Soms is het een scheldnaam, die zo typerend is, dat hij aanslaat en algemeen gebruikt wordt. Vaak is het een (verbasterde) naam van een familielid, van een beroep, van zijn herkomst, van zijn vaders voornaam. In het algemeen is niet te achterhalen, waar de oorsprong ligt. Hoe veel namen er bestaan of bestonden blijkt uit het feit, dat ik samen met een paar personen in enkele ogenblikken een 60-tal bijnamen verzamelde. Ik laat ze hier volgen:

den Biest	doke	de Krul	v.Oeteren	Toors → v.d. Elsen
den Boter	den Das	de Klant	de Paus	Tijk
Bal	Fek	de Mol	de Polder	de Suffe
<i>v.d. Elsen</i> Bloks	den Haas	Mop	Pikwal	Tuwse
<i>v.d. Elsen</i> Bras	Hei	Moes	Pichène	Teute
<i>v.d. Elsen</i> den Burger	de Geit	Noot	de Strik	Truure
den Bok	de Grote	Neus	Slaai	de Sant
den Beer	Klep	't Pasturke	Steele	Toet
den Bulling	de Klumper	Poelie	Steen	't Vlemke
't Bubbelle	Kaffa	de Pruis	de Stuper	Wip
Baants	de Kneuter	Proons	de Snurkerd	't Viske
den Doerak	Kwak	't Pijpke	de Spijker	den Uul
de Jager	de Zok	de Vuurtoren	den Ijzeren Bol	

Voor opgave van meer bijnamen houd ik me aanbevolen. Maar wel met vermelding van de echte familienaam. Hierboven heb ik deze opzettelijk weggelaten.

M.A. van der Wijst.

den Toors = v.d. Elsen
den Kooie fuud = " " "
fuud mit Ele peel = " " "
Huts = v.d. Elsen
't vlooike = smits.
pronske = v.d. Berg
de vet = van Beelo.
de pit = Emonds.

de weytjes = v.d. Hercken.
Elas Mechelen = vrouw van Willem Smu
Pietclabult = piet v. olammelen.
Ganck Louw = Jan voorackers.
de mornik = v.d. Laar.
de boksescheiter = Demiels